

LAUREA AMMATTIKORKEAKOULU

Sosiaalialan koulutusohjelma, sosiaalialan ja rikosseuraamusalan johtaminen ja kehittäminen (Laurea,, ZYV209KJ)

Toimintaympäristö

Sosiaalialan toimintaympäristö on jatkuvasti muuttuva. Globalisaatio, talouden ja elinkeinoelämän muutokset sekä teknologinen kehitys heijastuvat yksilöiden, perheiden ja yhteisöjen elämässä. Haasteita sosiaalialan työlle luovat väestön ikääntyminen, monikulttuurisuus ja sosio-ekonomiset erot. Hyvinvointialan palvelurakenne on siirtymässä järjestelmä- ja sektorikeskeisyydestä asiakaslähtöisiin ja verkottuneisiin palveluihin. Lähiyhteisöjen ja yksityisten palveluiden merkitys hyvinvoinnin tuottamisessa kasvaa. Hyvinvointiteknologia tulee osaltaan tarjoamaan uudenlaisia mahdollisuuksia, vaikka ihmiseltä ihmiselle työn merkitys edelleen korostuu. Hyvinvointialan haasteisiin vastaaminen edellyttää myös uudenlaisia palveluinnovaatioita.

Muutos koskettaa kaikkia sosiaalialan toimintaympäristöjä sekä myös rikosseuraamusalaa. Vaikuttavuuden ja tuottavuuden näkökulmat painottuvat. Rikosseuraamusalan toimintaympäristöä muuttavat olennaisesti organisatoriset ja lainsäädännölliset muutokset. Myös teknologinen kehitys sekä asiakaskunnan päihde- ja mielenterveysongelmien korostuminen muuttavat osaltaan rikosseuraamusalan työtä.

Laurean toiminta-alue, Helsingin metropolialue, on alueena erityisen dynaaminen. Sille on ominaista väestön kasvu, voimakas taloudellinen ja teknologinen kehitys sekä kansainvälisyys ja monikulttuurisuus. Uudellamaalla ihmisten elämäntapa vaihtelee urbaanille ympäristölle ominaisesta kaupunkikulttuurista maaseutumaiseen lähiyhteisökulttuuriin. Väestön ikääntyminen on suurin yksittäinen haaste hyvinvointityölle. Haasteita liittyy myös elämäntilanteeltaan erilaisten lapsiperheiden arjen tukemiseen sekä erilaisiin sosiaalisiin ongelmiin ja yhteiskunnallista marginalisaatiota aiheuttaviin tekijöihin, kuten työttömyyteen, asunnottomuuteen, päihde- ja mielenterveysongelmiin, sekä rikollisuuteen.

Asiantuntijuus

Sosiaalialan koulutusohjelman tavoitteena on kouluttaa sosiaalisen asiantuntijoita. Tämä merkitsee kasvatukseen, kuntoutukseen, ennaltaehkäisyyn, toimintakyvyn ylläpitämiseen sekä rikosseuraamuksellisten kysymysten liittyvien kysymysten tarkastelua ihmisten välisistä suhteista, sosiaalisista tilanteista ja yhteiskunnallisesta näkökulmasta käsin. Sosiaalialan arvopohja lähtee ihmisen kunnioittamisesta ja yhteiskunnallisesta oikeudenmukaisuudesta. Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneet sosionomit (ylempi AMK) ovat sosiaalialan arvopohjasta ja viitekehyksestä lähtevän kehittämistoiminnan asiantuntijoita.

Ihmistyön valmiudet, vuorovaikutusvalmiudet, empaattisuus, vastuullisuus, ihmisten ja ryhmien ohjaamisen taidot sekä ihmisen kokonaisvaltainen kohtaamisen valmiudet muodostavat sosionomin osaamisen keskeisen ytimen. Myös ongelmien, voimavarojen ja tukemisen yhteiskunnallinen luonne korostuu. Työ on kiinteästi yhteydessä hyvinvointiyhteiskunnan rakenteisiin sekä oikeusvaltion periaatteisiin. Alan toimintaympäristöt rakentuvat yhteiskuntapoliittisten päätösten pohjalta. Sosiaalialan ammattilaiset ovat yhteiskuntapoliittisten päätösten toimeenpanijoita ja asiakkaiden ohjaajia hyvinvointipalvelujen käyttämisessä. Rikosseuraamusalan toimintakentällä korostuu myös yksilöiden integroiminen yhteiskuntaan. Toisaalta yhteiskunnallinen vaikuttamisen ja kansalaisten tukeminen yhteisöllisissä muutosprosesseissa liittyy sosiaalialan ydinosaamiseen. Sosiaalialan koulutusohjelmassa suoritettussa ylemmässä ammattikorkeakoulututkinnossa korostuu sosionomi (AMK) –tutkintoa vahvemmin yhteiskunnallinen näkökulma: Olennaista on asiakastyön ja kehittämistoiminnan näkeminen laajempaa yhteiskunnallista ja globaalia taustaa vasten.

Nykyisin käytössä olevien ammattityön menetelmien osaaminen ja toimintatapojen tunteminen sekä sosiaalisen ja kuntouttavan näkökulman syvällinen ymmärtäminen ovat keskeinen osa alan osaamista. Kuitenkin työskenneltäessä erilaisissa elämäntilanteissa olevien asiakkaiden ja muuttuvien yhteiskunnallisten tilanteiden kanssa korostuu valmiiden työmenetelmien ohella tutkiva ja kehittävä työote sekä oman toiminnan ja oman oppimisen jatkuva itsearviointi, reflektiivinen ammatillisuus. Yhteiskunnalliset tehokkuusvaatimukset sekä kansalaisten oikeuksien ja työn vaikuttavuuden korostaminen ovat nostaneet esiin palveluiden ja työmenetelmien arvioinnin, toiminnan laadun ja johtamisen. Sosionomi (ylempi AMK) –tutkinnossa korostuu toiminnan arviointi sekä ammatilliset työmenetelmät.

Koulutusohjelma pyrkii vastaamaan erityisesti seuraaviin osaamishaasteisiin:

- Tarve kehittää sosiaalialan ja sen lähialueiden työtä, etsiä uusia innovatiivisia työmuotoja ja tapoja organisoida työtä
- Siirtyminen julkissektorivetoisesta hyvinvointipalvelujen tuottamisesta moninaisiin palvelujen tuottamistapoihin luoma haasteita. Haasteisiin vastaamisessa projektimainen työskentelytapa on tärkeä keino
- Hyvinvointipalvelujen kehittämisessä korostuu järjestelmän näkökulman ohella yhä enenevässä määrin kansalaisnäkökulma, kansalaisten oikeudet tarpeen mukaiseen ja laadukkaaseen palveluun.
- Syrjäytymisen ja uusintarikollisuuden ehkäisy ovat yhteiskunnallisia haasteita, joihin kaivataan vaikuttavia työmuotoja

Osaamisalueet

Koulutusohjelmasta valmistunut Sosionomi (ylempi AMK) on kehittämistoiminnan asiantuntija. Sosionomin (ylempi AMK) ydinosaamisalueet ovat:

- Sosiaalialan eettinen osaaminen
- Asiakastyön ja työmenetelmien kehittämisosaaminen
- Sosiaalialan palvelujärjestelmäosaaminen ja kehittäminen
- Yhteiskunnallinen analyysitaito
- Yhteisöllisyyden ja osallisuuden vahvistaminen
- Yhteiskunnallisen vaikuttamisen osaaminen
- Johtamisosaaminen
- Tutkimus- ja kehittämisosaaminen

Tutkiva ja kehittävä työote on keskeinen osa kaikkea sosiaalialan työtä. Erityisesti tutkimus- ja kehittämisosaaminen painottuu sosionomin ylemmässä amk-tutkinnossa. Sosionomi (ylempi AMK) hallitsee työn kehittämisen menetelmiä ja osaa arvioida kehittämistoimintaa käyttämällä soveltuvia tutkimusmenetelmiä. Hän osaa analysoida ja käsitteellistää muutosprosesseja. Hän osaa kehittää työtä kriittisesti soveltaen sekä tieteelliseen tutkimukseen perustuvaa tietoa että käytännön kehittämistoiminnassa syntyneitä kokemustietoja. Hän kykenee uudistamaan sosiaalialan ja rikosseuraamusalan käytäntöjä systemaattista tiedontuotantoa hyödyntäen.

Johtamisen merkitys korostuu sosiaali- ja rikosseuraamusaloilla. Koulutusohjelmassa painottuu ennen kaikkea muutosprosessien johtaminen sekä johtamisen merkitys kehittämistoiminnan kannalta.

Koulutusohjelmassa korostuu myös yhteiskunnallinen analyysitaito: Sosionomi (ylempi AMK) hallitsee yhteiskunnan muutoksen kriittisen analyysin ja sosiaalisten vaikutusten ennakoinnin. Hän osaa analysoida ihmisten sosiaalisten toimintaedellytysten muotoutumisen globaaleja muutostrendejä. Sosionomi (ylempi AMK) osaa jäsentää ja analysoida sosiaalisten ongelmien syitä ja niiden ilmenemismuotoja.

Sosiaalialan ja rikosseuraamusalan työssä korostuu vaikuttavuus. Kuntouttavien ja osallistavien menetelmien hallinta ja arviointi ovat keskeinen osa työtä. Tämän lisäksi koulutusohjelmassa tuottaa valmiuksia moniammatilliseen verkostotyöhön.

Asiantuntijuuden kasvuprosessi

Koulutus nojautuu ihmisen kehitysmahdollisuuksia, aktiivisuutta ja voimavaroja korostavalle ihmiskäsitykselle. Oppimistilanteissa edistetään aktiivista tiedonkäsittelyä sekä korostetaan luovuutta ja vuorovaikutteisuutta. Koko koulutuksen ajan opiskelijaa tuetaan tutkivan ja kehittävän työotteen omaksumisessa sekä valmiudessa kriittiseen eettiseen pohdintaan ja vastuullisuuteen.

Koulutus etenee kehittämishankkeen etenemislogiikan mukaisesti. Opiskelijan oppimisprosessi kytkeytyy koulutusohjelmassa tiiviisti työelämän kehittämistoimintaan. Koulutuksen alussa on olennaista yhteiskunnallisen viitekehyksen syveneminen sekä kehittämisen tarpeiden analysointi. Opiskelija oppii kehittämistoiminnan suunnittelua ja johtamista sekä asiakastyön ja verkostotyön menetelmiä. Koulutuksen loppupuolella painottuu monipuolisten arviointi-, raportointi- ja vaikuttamisvalmiuksien omaksuminen.

Koulutusohjelman kuvaus

Koulutus muodostuu opinnäytetyön (30 op) lisäksi kahdesta teemasta:

- Kehittämistoiminta (35 op)
- Asiantuntijuus ja ammatityön menetelmät (15-25 op)

Vapaasti valittavien opintojen osuus on 10 op.

Koulutus alkaa kehittämistoiminnan kontekstin tarkastelusta ja etenee siitä kehittämistoimintaan ja sen johtamiseen. Tämän jälkeen vuorossa on ammattityön menetelmät. Menetelmäopintojen yhteydessä opiskelija voi syventää osaamistaan joko osallistaviin ja aktivoiviin työmenetelmiin tai rikosseuraamusalaan ja sen menetelmällisiin erityiskysymyksiin. Lopuksi palataan kehittämistoiminnan kontekstiin ja muutosprosessien arviointiin.

Opinnäytetyön tekeminen kestää koko koulutuksen ajan. Se alkaa aiheen ideoinnilla ja kehittämisen tarpeen analyysillä ensimmäisenä lukukautena ja etenee opinnäytetyösuunnitelmaan. Opiskelija voi valmistua 1 ½ vuodessa. Tutkivan kehittämisen metodologian opinnot, studia generalia –luennot sekä osa opinnäytetyöseminaareista toteutetaan yhteistyössä muiden pääkaupunkiseudun ammattikorkeakoulujen kanssa.

		1. vuosi	2. vuosi
OP	OPINNOT	30	60
277	KEHITTÄMISTOIMINTA		
00846	Hyvinvointi kansainvälistyvässä yhteiskunnassa	10	
00559	Tutkivan kehittämisen metodologia	10	
00847	Johtaminen ja kehittäminen	10	
00848	Laatu ja vaikuttavuus	5	
278	ASiantuntijuus ja ammattityön menetelmät		
00562	Asiakaslähtöinen verkostotyö	5	
00561	Osallistavat ja aktivoivat käytännöt	10	
00849	Rangaistusjärjestelmä ja kuntouttavat menetelmät		10
019	OPINNÄYTETYÖ		
00415	Opinnäytetyö		30
125	VAPAASTI VALITTAVAT OPINNOT		
00669	English for managers and professionals		5
		30	60

277 KEHITTÄMISTOIMINTA, 35 op

00846 Hyvinvointi kansainvälistyvässä yhteiskunnassa, 10 op

Opiskelija osaa:

- analysoida alueellisen hyvinvoinnin haasteita elinolo-, asukas- ja asiakaslähtöisesti. Opiskelija tuntee suomalaisen hyvinvointipalvelujärjestelmän ja osaa analysoida sitä suhteessa muihin alueellisiin ja kansainvälisiin hyvinvoinnin tuottamisen tapoihin. Opiskelija ymmärtää sosiaalityön uuteen asiantuntijuuteen ja kansalaisnäkökulmaan liittyvät haasteet sekä osaa analysoida omaa asiantuntijuuttaan. Opiskelija osaa toteuttaa tarveanalyysin ja suunnata kehittämistoimintaa sen pohjalta.

Opintojakson sisältö:

- hyvinvointivaltio ja -yhteiskunta, hyvinvoinnin tuottamisen tavat kansainvälistyvässä yhteiskunnassa
- avoin ja dialoginen asiantuntijuus
- kansalaisuus ja kansalaisyhteiskunta
- tarveanalyysi

00559 Tutkivan kehittämisen metodologia, 10 op

Opiskelija osaa:

Opiskelija ymmärtää kehittämistoiminnan ominaisluonteen, etenemislogiikan ja metodisen pohjan sekä hallitsee kehittämisen menetelmiä. Opiskelija ymmärtää tiedontuotannon merkityksen osana kehittämistoimintaa. Opiskelija osaa suunnitella ja toteuttaa teoreettisesti perusteltuja tiedonhankintatapoja. Opiskelija osaa tuottaa tutkimusaineistoja osallistavalla tavalla ja hallitsee tutkimusaineiston analyysitapoja. Opiskelija osaa analysoida arviointitutkimuksen teoreettis-metodologisia taustaolettamuksia. Opiskelija ymmärtää arviointitiedon relatiivisen ja arvosidonnaisen luonteen ja osaa tuottaa arviointitietoa.

Opintojakson sisältö:

- Tiedon käsite, tiedon intressit ja uuden tiedon tuottaminen kansalais- ja aluelähtöisesti
- Kehittämistoiminnan luonne ja metodinen pohja, suunnitelma- ja prosessorientoitunut kehittäminen, projektisykli, toimintatutkimuksellinen kehittäminen sekä osallisuuden merkitys kehittämistoimissa
- Tutkimusprosessin luonne ja merkitys osana kehittämistoimintaa
- Laadullisen ja määrällisen tutkimusaineiston tuottaminen ja analysointi
- Raportointi ja tieteellinen kirjoittaminen
- Arviointitutkimuksen erilaiset suuntauksat ja niiden teoreettis-metodologiset oletukset, arviointiasetelman laadinta, arviointitiedon kerääminen ja analysointi sekä saadun tiedon hyödyntäminen

00847 Johtaminen ja kehittäminen, 10 op

Opiskelija osaa:

- johtaa moniammatillisia työyhteisöjä ja verkostoja sekä muutosprosesseja. Opiskelija osaa suunnitella kehittämisprojekteja ja käyttää projektihallinnan erilaisia menetelmiä. Opiskelija tuntee sosiaalialan lainsäädännön keskeiset muutokset ja sosiaalialan kehittämistä koskevan keskeisen lainsäädännön

Opintojakson sisältö:

- Jaettu johtajuus osana verkostoitunutta asiantuntijayhteisöä
- Prosessijohtaminen, asijahtaminen, henkilöstöjohtaminen
- Projektin suunnittelu, hallinta ja seuranta, projektijohtajan rooli ja tehtävät
- sosiaalilainsäädännön uudistukset, sosiaalialan moniammatillista kehittämistoimintaa

00848 Laatu ja vaikuttavuus, 5 op

Opiskelija osaa:

- arvioida palvelujen laatua sekä kehittämistoiminnan vaikuttavuutta suhteessa kohdeorganisaationsa toimintaan, toiminnan tuloksiin ja niiden hyödyllisyyteen. Opiskelija osaa tarkastella omaa kehittämistoimintaansa osana

suomalaista hyvinvointiyhteiskunnan kehittämistä ja suhteuttaa tätä kehittämistoimintaa kansainvälisiin kehityskuluihin. Opiskelija osaa käyttää yhteiskunnallisen vaikuttamisen keinoja.

Opintojakson sisältö:

- Palvelujen laatu, laatujärjestelmät, esteettömät ja yhdenvertaiset palvelut
- Palvelujen laadun ja vaikuttavuuden arviointi
- Suomalaisen hyvinvointiyhteiskunnan kehittämistoiminnan painopisteet ja kansainväliset haasteet
- Kansalaislähtöinen vaikuttaminen yksilö-, yhteisö- ja yhteiskuntatasolla

278 ASIAANTUNTIJUUS JA AMMATTITYÖN MENETELMÄT, 15 op

00562 Asiakaslähtöinen verkostotyö, 5 op

Opiskelija osaa:

Opiskelija osaa toimia joustavasti osana moniammatillista asiantuntijaverkostoa sitä kehittäen ja johtaen. Opiskelija ymmärtää sosiaalisen verkoston tulkinnallisen luonteen sekä verkostotyön organisaatiokulttuuriset haasteet. Opiskelija osaa käyttää asiakaslähtöisesti verkostotyön menetelmiä. Opiskelija osaa toimia vaikuttajana eri sidosryhmien kanssa käyttäen erilaisia vaikuttamisen keinoja.

Opintojakson sisältö:

- Palvelujärjestelmän ja asiantuntijuuden muutokset, saumattomat palveluketjut
- Asiakaslähtöinen verkostotyö ja sen menetelmät
- Aktivoiva toiminta erilaisissa verkostoissa, hankkeissa ja projekteissa
- Työskentely jaetun asiantuntijuuden ryhmässä, päätöksenteko ryhmätilanteissa

00561 Osallistavat ja aktivoivat käytännöt, 10 op

Opiskelija osaa:

Opiskelija osaa käyttää, soveltaa ja kehittää osallistavia, aktivoivia ja valtaistavia menetelmiä erilaisten asiakkaiden, asiakasryhmien ja yhteisöjen kanssa työskennellessään sekä työtä kehittäessään. Opiskelija hallitsee sosiokulttuurisen työskentelyn perusperiaatteet. Opiskelija osaa kriittisesti arvioida sosiaalialan työmenetelmiä ja käytäntöjä tutkimukselliset ja eettiset periaatteet huomioiden.

Opintojakson sisältö:

- Osallisuus ja valtaistuminen sosiaalialan asiakastyössä ja työn kehittämisessä
- Osallistavat menetelmät
- Yhteiskunnallisen ja rakenteellisen muutostyön menetelmät
- Sosiokulttuurinen, kulttuurinen ja monikulttuurinen työ
- Osallistavan toiminnan kautta syntyneen tiedon luonne, dokumentointi ja hyödyntäminen työn kehittämisessä

00849 Rangaistusjärjestelmä ja kuntouttavat menetelmät, 10 op

Opiskelija osaa:

Opiskelija tuntee rikosseuraamusalan ajankohtaiset kehittämishaasteet. Opiskelija osaa analysoida kuntouttavan toiminnan teoreettisia lähtökohtia sekä rikosseuraamusalan työn vaikuttavuutta. Opiskelija tuntee rikosseuraamusjärjestelmän rikosoikeudelliset peruslähtökohdat.

Opintojakson sisältö:

- Rikosoikeudellinen rangaistusjärjestelmä
- Rikosseuraamusalan työmuotojen vaikuttavuuden arviointi
- Kuntouttavan työn teoreettiset lähtökohdat, sosiaalisen kuntoutuksen kehykset

019 OPINNÄYTETYÖ, 30 op

Sisältö:

Kaikkiin Laurean koulutusohjelmiin sisältyy 15 opintopisteen laajuinen opinnäytetyö, joka kytkeytyy osaamista syventäviin opintoihin. Opinnäytetyö voi liittyä myös ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehittämistoimintaan sekä harjoitteluihin. Opinnäytetyön tekemisessä noudatetaan Laurea -ammattikorkeakoulun opinnäytetyöohjeistoa.

00415 Opinnäytetyö, 30 op

Opiskelija osaa:

- tehdä itsenäisesti oman alan kehittämistyötä ja soveltavaa tutkimusta
- soveltaa hankittua tutkimustietoutta omassa opinnäytetyössä kriittisesti ja analyyttisesti
- soveltaa kehittämistehtävään soveltuvia tiedonhankintamenetelmiä
- valitun soveltavan tutkimus- ja kehitysmenetelmän ja siihen perustuvan dokumentoinnin ja raportoinnin
- arvioida ja opponoida tutkimusyhteisömaisesti opinnäytetöitä taustan, toteutuksen, tulosten ja raportoinnin suhteen
- toimia asiantuntijana soveltavaa tutkimus- ja kehitystyötä tekevässä yhteisössä

Opintojakson sisältö:

Työn tekeminen aloitetaan tutkimus- ja kehitysmetodologian viitekehyksestä. Opinnäytetyötä / kehittämistehtävää tuetaan ohjaustoiminnalla ja seminaareilla.

Opinnäytetyö on autenttisen työyhteisön kehittämishanke ja sen toteutusta tuetaan kaikissa opintojaksoissa.

Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyö on soveltava tutkimus - tai kehittämistehtävä, jossa korostuu alueen ja alan kehittäminen, työelämän kehittämisen haasteet ja asiantuntijuuden kasvu. Opinnäytetyö muodostaa ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opintojen ytimen, jota muut opinnot tukevat. Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyö on rakenteeltaan ja sisällöltään näyttö asiantuntijuudesta ja innovatiivisesta tavastasi

ratkaista työelämälähtöisiä kehittämishaasteita. Opinnäytetyössä korostuu

opiskelijan, työelämän ja ammattikorkeakoulun välinen aktiivinen vuorovaikutus niin aiheen valinnan kuin tavoitteidenkin osalta.

Opintojakson kuvaus:

- opinnäytetyön oppimisprosessin avulla ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon suorittaja osoittaa, että hän kykenee soveltamaan opintojen aikana saamaansa osaamista käytännön työelämän muutostilanteissa
- opinnäytetyö toteutetaan ensisijaisesti autenttisessa työyhteisössä
- opinnäytetyön prosessi ja tulokset raportoidaan julkisessa opinnäytetyössä
- toisiaan lähellä olevista aiheista kehittämistehtävää tekevät voivat muodostaa yhteisen kehittämisryhmän
- opinnäytetyön ohjaajana toimii pääsääntöisesti yliopettaja, työn sisältö esitetään ohjaajalle, joka hyväksyy opinnäytetyön alkaneeksi ja sitoutuu ohjaamaan työtä

125 VAPAASTI VALITTAVAT OPINNOT, 10 op

Kuvaus:

Vapaasti valittavilla opinnoilla opiskelija syventää ja monipuolistaa eri teemoihin ja kompetensseihin soveltuvaa osaamistaan. Näiden opintojaksojen avulla opiskelijat voivat edelleen muokata opintojensa sisältöjä vastaamaan omia henkilökohtaisia intressejään ja ammatillisia tavoitteitaan.

Sisältö:

Teeman alle sijoitetaan ne opintojaksot, jotka opiskelija valitsee Laurean kieliopinnoista, Laurean yhteisistä opinnoista tai toisen koulutusohjelman opetussuunnitelmasta. Teeman alle sijoitetaan myös ne toisessa korkeakoulussa (toinen ammattikorkeakoulu, yliopisto, virtuaali-amk, ulkomainen korkeakoulu) suoritettut opinnot, joille ei löydy korvaavuutta koulutusohjelman opetussuunnitelmasta, mutta jotka opiskelija haluaa liittää tutkintoonsa.

00669 English for managers and professionals, 5 op

Opiskelija osaa:

- communicate in international professional environment

Opintojakson sisältö:

- Written and oral English for business administration and security management

Opintojakson kuvaus:

The course emphasizes language skill in English important for managers and professionals. It develops students' communication skills for varying managerial situations.